

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/181146,Oddalismy-hold-Aleksandrze-Pilsudskiej-w-przededniu-60-rocznicy-smierci-i-Warszawa.html>
26.04.2024, 05:48

Oddaliśmy hołd Aleksandrze Piłsudskiej w przededniu 60. rocznicy śmierci - Warszawa, 30 marca 2023

Zgodnie z uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 lipca 2022 r. obchodzimy rok Aleksandry Piłsudskiej. Chcemy w ten sposób upamiętnić jej postawę patriotyczną i działalność niepodległościową

Dr hab. Karol Polejowski, zastępca prezesa IPN. Uroczystość przy grobie Aleksandry Piłsudskiej – Warszawa, 30 marca 2023. Fot. Łukasz Figurowski (UDSKIOR)

Dr hab. Karol Polejowski, zastępca prezesa IPN. Uroczystość przy grobie Aleksandry Piłsudskiej – Warszawa, 30 marca 2023. Fot. Łukasz Figurowski (UDSKIOR)

Uroczystość przy grobie Aleksandry Piłsudskiej – Warszawa, 30 marca 2023. Fot. Łukasz Figurowski (UDSKIOR)

Uroczystość przy grobie Aleksandry Piłsudskiej – Warszawa, 30 marca 2023. Fot. Łukasz Figurowski (UDSKIOR)

30 marca 2023 godz. 12.00 odbyła się uroczystość złożenia wieńców na grobie Aleksandry Piłsudskiej. Inicjatorem upamiętnienia był Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. W uroczystościach na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie wziął udział zastępca prezesa Instytutu Pamięi Narodowej, dr hab. Karol Polejowski.

***

Aleksandra Szcherbińska urodziła się 12 grudnia 1882 r. w Suwałkach, jako córka Pawła i Julii z Zahorskich. Po wczesnej śmierci rodziców jej wychowaniem zajęła się rodzina matki. Studiowała na kursach handlowych, a także sama udzielała korepetycji z języków obcych, chemii i matematyki.

W 1904 r. wstąpiła w szeregi Polskiej Partii Socjalistycznej, a wkrótce dołączyła też do nowo utworzonej Organizacji Bojowej PPS, gdzie działała pod pseudonimem „Ola”. Brała udział m.in. w słynnej akcji pod Bezdanami i napadzie na bank Państwowy w Kijowie. Nawiązała także współpracę ze Związkiem Strzeleckim oraz współtworzyła Towarzystwo Opieki nad Więźniami Politycznymi.

Po wybuchu I wojny światowej wstąpiła do Legionów Polskich i została komendantką kurierów legionowych. Po rozwiązaniu oddziału wywiadowczo-kurierskiego działała w konspiracji na terenie okupacji pruskiej, przechowując broń i przewożąc literaturę. Za działalność w strukturach Polskiej Organizacji Wojskowej została aresztowana przez Niemców i internowana w obozie w Szczypiornie. Została na mocy aktu 5 listopada wróciła do Warszawy i kontynuowała działalność niepodległościową.

W maju 1906 r. poznała Józefa Piłsudskiego. Znajomość szybko przerodziła się w romans, którego owocem były dwie córki: Wanda (1918) i Jadwiga (1920). Legalizacja związku nastąpiła dopiero w 1921 r., po śmierci pierwszej żony Piłsudskiego, Marii Juszkiewiczowej. Jako żona Naczelnika Państwa, Aleksandra pełniła obowiązki Pierwszej Damy RP, angażując się mocno w działalność społeczną i honorową. Była m.in. członkinią kapituły Orderu Wojennego Virtuti Militari.

Po wybuchu II wojny światowej ewakuowała się wraz z córkami na Litwę, a następnie do Londynu. Zmarła 31 marca 1963 r. W 1992 r. jej prochy zostały ekshumowane z cmentarza North Sheen i złożone w rodzinnym grobie na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Aleksandra Piłsudska (1882-1963) [Salon Książki Biograficznej]

Zobacz też:

[Wierna służba. Wspomnienia uczestniczek walk o niepodległość 1910-1915 / Służba Ojczyźnie. Wspomnienia uczestniczek walk o niepodległość 1915-1918](#)

Publikację możesz kupić ► [TUTAJ](#)